

Stanisława Przybyszewskiego

Dzielnice: Bielany

Osiedla: Stare Bielany

Atrybuty: Nazwy pamiątkowe Artyści

Rok utworzenia nazwy: 1928

Opis

Stanisław Feliks Przybyszewski (1868-1927) pisarz, poeta i dramaturg, wybitny modernista, prekursor polskiego ekspresjonizmu. Pochodził z podinowrocławskiego Łojewa, kształcił w Toruniu i Wągrowcu, następnie wyjechał do Berlina, gdzie próbował studiować architekturę oraz medycynę. Zafascynowany współczesną filozofią i neurofizjologią stał się dość popularnym w kręgach skandynawsko-niemieckiej cyganerii artystycznej. Pracował wówczas w redakcji "Gazety Robotniczej" - popularnego wśród polskiej emigracji dziennika. Prowadził dość swobodny tryb życia, miał liczne kochanki i sześcioro dzieci, którymi się specjalnie nie interesował. W 1893 roku poślubił Norweżkę Dagny Juel, z którą pomieszkiwał w Kongsvinger. Trzy lata później przeprowadził się do Krakowa, zostając redaktorem dwutygodnika "Życia" a z czasem - po opublikowaniu na jego łamach manifestu "Confiteor" - i niekwestionowanym przywódcą Młodej Polski. Jednak po odbiciu żony poecie Janowi Kasprówiczowi w 1901 roku wyjechał do Warszawy, a później przez Toruń (gdzie mógł ją poślubić) do Monachium. Był już wówczas nałogowym morfinistą, wielokrotnie - bezskutecznie - próbował leczyć się z uzależnienia od alkoholu. Utrzymywał się głównie z twórczości literackiej - pisał (po polsku i niemiecku) liczne powieści (np. "Dzieci Szatana", "Homo Sapiens", "Synowie ziemi", "Mocny człowiek", "Synowie nędzy") i dramaty ("Dla szczęścia", "Złote runo", "Goście", "Matka", "Śnieg", "Śluby", "Topiel"). Powrócił już do niepodległej Polski, początkowo osiedlając się w Poznaniu (swoje teksty drukował w tamtejszym "Zdroju") a później w Gdańsku. Jego sytuacja materialna była dość trudna - próby powrotu do nurtu ekspresjonistycznego okazały się pasmem samych niepowodzeń. W 1924 roku powrócił do Warszawy, uhonorowany został nawet możliwością mieszkania na Zamku Królewskim, ale niewiele zmieniło to w jego życiu. Zmarł podczas pobytu u znajomych w Jarontach niedaleko swojego miejsca urodzenia.

Spoczywa:

Cmentarz we wsi Góra niedaleko Inowrocławia (pomnik wzniesiony w 1931 roku ze składek społeczeństwa).

Do 1954.05.20 był patronem dzisiejszych ulic: Radoszyckiej i Tapicerskiej.

Ciekawostki

Stan obecny:

Osiedle Bielany I. Powstało w drugiej części realizacji projektu, w 1955 wg proj. Marii i Kazimierza Piechotków.

Nr 45: Gimnazjum nr 72 im. A. B. Dobrowolskiego. Szkoła powstała w 1999, w 2003 otrzymała patrona.

A oto uzupełnienie nadesłane przez Internautę o nicku przemars (dziękujemy!): Sam budynek pochodzi z lat 50 lub wczesnych 60 (przed tysiącletkami), mieściła się tu szkoła podst nr 5 (tego samego imienia). Gimnazjum powstało wraz z reformą edukacji zastępując podstawówkę.

Nr 47: Dom zarobkowy Towarzystwa "Ratujmy Niemowlęta". Powstał w 1930-1, rozbudowany w 1938 wg proj. D. Rybczyńskiego i L. Dąbrowskiego. Bezrobotne matki dostawały tu pracę, przy okazji zapewniano opiekę dzieciom.

Domy wielorodzinne spółdzielni Zdobycz Robotnicza. Piętrowe, klasycyzujące domy, powstałe w 1928-30.

Nr 69: Blok Spółdzielni Idealne Mieszkanie. Powstał w 2003 wg proj. Bogdana Kulczyńskiego.

Nr 70/72: piętrowy budynek z użytkowym poddaszem powstał w latach 50 XX w. Początkowo mieścił się tu żłobek, po przebudowie w 1990 roku swoją siedzibę znalazł tu Urząd Dzielnicy Bielany, który w 2009 roku przeprowadził się do nowej siedziby przy ul. Żeromskiego 29. Obecnie (I 2012) trwa przebudowa budynku na potrzeby żłobka.

Nr 71: Blok Spółdzielni Idealne Mieszkanie. Powstał w 2003 wg proj. Bogdana Kulczyńskiego

Data nadania nazwy: 1928.05.14
